

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Broj: _____
Podgorica, _____ 2020. godine

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2020. godine, razmotrila je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti čl. 340 i 341 Zakona o parničnom postupku („Službeni list RCG“, br. 22/04, 28/05 i 76/06 i „Službeni list CG“, br. 48/15, 51/17, 75/17, 62/18 i 34/19), koju je podnijela NVO „Institut za vladavinu prava“, i daje sljedeće

MIŠLJENJE

Podnosilac u inicijativi u bitnom navodi da Zakon o parničnom postupku ne propisuje obavezu javnog objavljivanja presude, već samo njenu pismenu izradu i dostavljanje strankama, što je suprotno članu 120 Ustava Crne Gore (u daljem tekstu: Ustav), kojim je propisano da se presude izriču javno, te da je Ustavom propisano da je rasprava pred sudom javna, kao i da se presude izriču javno, što je definisano kao pravilo za koje nije predviđen izuzetak. Dalje navodi da je, suprotno Ustavu, osporenim odredbama Zakona o parničnom postupku propisano da se presuda donosi u ime Crne Gore, ali ne i da se objavljuje, na koji način je zakonodavac isključio javnost iz njenog donošenja, odnosno izricanja, te da je, slijedom toga, propisano da se kao vrijeme donošenja presude podrazumijeva dan kada je presuda pisano izrađena, a ne dan kada je javno objavljena. Takođe navodi da je članom 341 Zakona o parničnom postupku propisano da pisano izrađenu presudu stranke podižu u zgradi suda, odnosno na parničnoj pisarnici, na koji način je u parničnom postupku u potpunosti isključena javnost koja ne može saznati sadržinu presude. Javnost postupka se, kako dalje navodi, ostvaruje time što javnost može biti prisutna na suđenju, a potom i na izricanju presude, što Ustav i definiše. Istakao je da iz navedenog jasno proizilazi da se presude u parničnim postupcima ne izriču javno, već da se nakon donošenja pismeni otpravak presude upućuje strankama, što je suprotno članu 120 stav 1, odnosno članu 145 Ustava, kojim je propisano da zakon mora biti saglasan sa Ustavom. U konačnom je predložio da Ustavni sud prihvati inicijativu i donese rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti čl. 340 i 341 Zakona o parničnom postupku, te da donese odluku da čl. 340 i 341 Zakona o parničnom postupku nijesu u skladu sa Ustavom i da prestaju da važe danom objavljivanja odluke.

Smatramo da nema osnova za prihvatanje podnijete inicijative.

Članom 340 Zakona o parničnom postupku je propisano da se presuda donosi u ime Crne Gore, određen je rok za njeno donošenje i uređeno je prekoračenje roka

za donošenje presude, a članom 341 propisano je da će nakon zaključenja glavne rasprave sud prisutne stranke da obavijesti o datumu donošenja presude, uređen je način postupanja suda ukoliko jedna od stranaka nije prisustvovala glavnoj raspravi, propisana je obaveza stranaka, odnosno njihovih zastupnika ili punomoćnika da sami podignu presudu u zgradi suda, određen je početak toka roka za žalbu, kao i upozorenja koje se daje strankama u pogledu toga.

Prednje navedenim odredbama zakonodavac na jasan i precizan način propisuje radnju suda koja podrazumijeva donošenje presude, te ni u kom slučaju ne narušava načelo ustavnosti, koje u svojoj biti čini pravnu sadržinu vladavine prava. Naime, članom 120 Ustava uređeno je pitanje javnosti suđenja, dok je konkretnom odredbom stava 1 istog člana, na koju ukazuje podnosilac inicijative, uređena javnost rasprave pred sudom i javno izricanje presude. Riječ je o dvije različite radnje suda, iz kog razloga se ustavnost osporenih rješenja Zakona o parničnom postupku, koje, kako je navedeno, uređuju donošenje, pismenu izradu i dostavljanje presude, ni u kom slučaju ne mogu posmatrati sa stanovišta člana 120 stav 1 Ustava, koji definiše javnost rasprave i javno izricanje presude.

Ukazujemo da to što se u parničnom postupku presuda ne izriče javno ne podrazumijeva *a priori* ugrožavanje principa javnosti. Specifičnosti parničnog postupka obezbjeđuju da se načelo javnosti ostvaruje na drukčiji način u odnosu na krivični postupak. Javno izricanje presude i prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, ne mora nužno da znači zahtjev da se presuda na sudu i javno pročita. Naime, shodno članu 148 stav 1 Zakona o parničnom postupku stranke imaju pravo da razmatraju i prepisuju spise parnice u kojoj učestvuju, dok je u narednom stavu propisano da se ostalim licima koja imaju opravdan interes može dozvoliti razmatranje i prepisivanje pojedinih spisa, što bi podrazumijevalo da ta lica mogu zatražiti i prepis presude. Takođe, članom 40 Sudskog poslovnika („Službeni list CG“, br. 65/16 i 58/19) propisano da se sve pravosnažne odluke redovno objavljuju na internet stranicama sudova, nakon anonimizacije. Osim navedenog, Zakon o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG“, br. 44/12 i 30/17) omogućava svakom domaćem i stranom fizičkom i pravnom licu da ima pravo na pristup informacijama, bez obaveze da navodi razloge i objašnjava intres traženja informacija. Dakle, na prednje navedeni način u cjelosti je obezbjeđeno poštovanje zagwarantovanih ustavnih prava i proklamovanih načela.

Na osnovu navedenog, smatramo da nema osnova za prihvatanje Inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti čl. 340 i 341 Zakona o parničnom postupku.

**PREDSJEDNIK,
Duško Marković**